

Харківський національний економічний університет МОН України
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку
НАН України

Харківська обласна державна адміністрація
Уральський федеральний університет – УрФУ
Інститут економіки УрВ РАН

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:

ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ

Тези доповідей

Міжнародної науково-практичної конференції

11 – 12 листопада 2010 року

м. Харків

Харків
ВД «ІНЖЕК»
2010

Наиболее низкая степень использования в Украине характерна для североамериканской модели, эффективность которой существенно зависит от степени развития рыночных институтов и конкуренции в стране.

Учитывая вышеизложенное, представляется возможным, эффективным и целесообразным использование кластерной технологии в отечественной практике для развития экономики страны и региона, а также достижения следующих целей: повышение уровня и качества жизни населения, усиление конкурентоспособности и конкурентных преимуществ бизнеса, перехода к комплексному использованию потенциала развития региона. При этом разрабатываемые методики применения кластерных технологий в стране, основываясь на имеющемся зарубежном опыте, должны полностью учитывать существующие особенности, как на региональном, так и на общегосударственном уровнях, условия, факторы и преимущества региона.

УДК 330.322.011

012/256

**ВИЗНАЧЕННЯ ОБ'ЄКТУ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ВАРТОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА**

Зима О. Г., канд. екон. наук, доцент

Котиш О. М., викладач

Харківський національний економічний університет

Сучасний досвід роздержавлення економіки України, негативні наслідки якого співпали зі світовою фінансово-економічною кризою, викликають нагальну потребу у пошуку нових критеріїв визначення ефективності діяльності суб'єкту господарювання, заснованих на вартісних оцінках. Оскільки саме вони дозволяють отримати комплексну характеристику підприємства з урахуванням кількісних і якісних показників його діяльності.

Огляд економічної літератури показав, що проблемам методичного і теоретичного забезпечення процесу оцінки вартості підпри-

Секція 1. Стратегічні напрями формування міжнародної конкурентоспроможної економіки ...

емства присвячено достатньо наукових досліджень переважно зарубіжних авторів таких як: В. Андрефф, Дж. Андерсен, І. Валдайцев, А. Дамодаран, В. Галасюк, А. Грязнова, Т. Колер, А. Котов, Т. Коупленд, І. Кошкін, П. Круш, Т. Момот, Д. Муррін, Ш. Пратт, Ф. Ріполь-Сарагосі, О. Румянцева, І. Єгерев. У роботах цих авторів вирішуються різні проблеми, пов'язані з аналізом і вибором підходів та методів оцінювання вартості підприємства. У той же час актуальним залишається питання визначення об'єкта процесу оцінки, що в подальшому дозволить правильно систематизувати фактори формування вартості підприємства та економічно обґрунтувати її величину. На вирішення цього питання і спрямоване дане дослідження.

Метою даної роботи є визначення об'єкта оцінювання, що потребує вивчення та аналізу існуючих в економічній літературі підходів стосовно даної проблеми та законодавчо-нормативних актів, які регулюють оціночну діяльність як на території України, так і за її межами.

Огляд спеціальної літератури [1 – 3] дозволив встановити, що більшість експертів як об'єкти оцінки розглядають цілісно-майновий комплекс, підприємство та бізнес, при цьому ототожнюючи ці три поняття.

Але на думку авторів даного дослідження, слід розмежувати ці поняття. Так, згідно з Національним стандартом №1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав» [4] об'єктами оцінки є майно та майнові права, які підлягають оцінці. При цьому їх класифікують за різними ознаками, зокрема, об'єкти оцінки в матеріальній та нематеріальній формі і у формі цілісного майнового комплексу, якими є об'єкти, сукупність активів яких дають змогу провадити певну господарську діяльність, а також підприємства і їх структурні підрозділи (цехи, виробництво, дільниці тощо), які можуть бути виділені у відповідному порядку в самостійні об'єкти з подальшим складанням балансу і можуть бути зареєстровані як самостійні суб'єкти господарської діяльності. Згідно з Методикою оцінювання вартості майна під час приватизації [5] цілісними майновими комплексами є господарські об'єкти із завершеним циклом виробництва продукції (робіт,

послуг) та структурні підрозділи підприємств (цехи, виробництва, дільниці тощо), які виділяються у встановленому порядку в самостійні об'єкти приватизації з подальшим складанням розподільчого балансу. Також в ній зазначено, що вартість діючого підприємства визначається завдяки функціонуванню його як діючого та єдиного цілого і є сумою капіталізованих доходів від його діяльності. Бізнес розглядається як певна господарська діяльність, яка проводиться або планується для впровадження з використанням активів цілісного майнового комплексу [4]. А. Г. Грязнова [1, с. 12] визначає бізнес як конкретну діяльність, організовану в межах конкретної структури. З урахуванням цього бізнес – це процес, який проходить у часі з використанням активів цілісного майнового комплексу.

Виходячи з вищевказаного можна стверджувати, що поняття «цілісно майновий комплекс» та «підприємство, що діє» є синонімами, що не суперечить ЗУ «Про підприємства» підприємство і Національному стандарту оцінки.

У разі якщо підприємство визнано банкрутом і не виконує жодної діяльності на певний період часу, можна стверджувати, що підприємство та бізнес є складовою частиною цілісно-майнового комплексу. При цьому вартість активів підприємства є кількісною характеристикою цілісно-майнового комплексу, а вартість бізнесу – якісною.

Аналіз міжнародних стандартів оцінки дозволив виявити, що поняття вартість підприємства, що діє та вартість бізнесу, є тотожними [6]. Але це суперечить Національному стандарту оцінки.

Таким чином, виходячи з аналізу міжнародних та національних законодавчих актів у сфері оцінної діяльності можна стверджувати, що в даній роботі під об'єктом оцінки розуміється цілісно майновий комплекс (або підприємство, що діє) вартість якого формується на основі вартості активів підприємства та бізнесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грязнова А. Г. Оценка бизнеса / А. Г. Грязнова, М. А. Федотова. – М. : «Финансы и статистика», 1998. – 512 с.

Секція 1. Стратегічні напрями формування міжнародної конкурентоспроможної економіки ...

2. Круш П. В Оцінка бізнесу: навчальний посібник / П. В. Круш, С. В. Полищук. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. – 264 с.

3. Момот Т. В. Вартісно-орієнтоване корпоративне управління від теорії до практичного впровадження : монографія / Т. В. Момот. – Харків: ХНАМГ. – 2006. – 380 с.

4. Постанова КМУ від 10.09.2009 р. № 1440 Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав».

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Методики оцінки вартості майна під час приватизації» від 12.10.2000 № 1554. Режим доступу // www.kiev.rada.ua.

6. Международные стандарты оценки: перевод, комментарии, дополнения / Международный комитет по стандартам оценки. В 2 т., М.: Аскери-ASCA, 2000.

УДК 334.02

АНАЛІЗ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «УПРАВЛІННЯ»

Зінченко В. А., канд. екон. наук

Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (м. Харків)

Однією з категорій, масово застосовуваних у різних галузях економічної науки, є «управління». Аналіз визначень даного поняття, представлених у науковій економічній літературі, показав, що підходи до розуміння сутності управління відрізняються залежно від напрямків науки, у рамках яких воно аналізується.

Класик менеджменту А. Файоль, визначаючи поняття «управління», приводить шість його функцій: 1) технічні операції (виробництво, обробка); 2) комерційні операції (закупівля, продаж, обмін); 3) фінансові операції (розпорядження коштами); 4) страхові операції (страхування, охорона майна й осіб); 5) облікові операції (бухгалтерія, облік, статистика й ін.); 6) адміністративні операції (передбачення, організація, розпорядництво, координація й контроль) [1].

Важливий внесок у теорію управління внесла наука кібернетика, предметом якої стали процеси управління в складних динамічних